

Dijital Substraksiyon Anjiyografisinde Heubner Rekürrent Arterinin Taranması

Duygu DÖLEN¹, Tuğrul Cem ÜNAL¹, İlyas DOLAŞ¹, Sefa ÖZTÜRK¹, Cafer İkbal GÜLSEVER¹, Mehmet BARBUROĞLU², Mücahit KARABULUT², Pulat Akın SABANCI¹, Aydın AYDOSELİ¹, Yavuz ARAS¹, Altay SENCER¹

¹ İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Beyin Cerrahisi Anabilim Dalı, İstanbul

² İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Nöroradyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş: İntrakranial anevrizmaların en sık yerleşim gösterdiği yer anterior kommunikan arterdir (AKomA). Anterior serebral arterler arasında bağlantıyı sağlayan bu anatomik yapının ve bu yapıyla yakın ilişkisi olan Heubner'in Rekürrent arterinin anatomisinin ve varyasyonlarının bilinmesi bu nedenle çok önemlidir.

Yöntem: Kliniğimizde 2023 yılı içerisinde anevrizma, karotis stenozları, arteriyovenöz malformasyonlar, galen veni anevrizmal malformasyonu tanısında veya tedavisinde yapılan 70 adet Dijital substraksiyon anjiyografisi (DSA) 2 adet nöroradyoloji uzmanı ve 1 adet beyin cerrahı tarafından retrospektif bir şekilde tarandı. 2-70 yaş arasında uygun şekilde randomize edilen 24 hasta çalışmaya dahil edildi. Bu hastalarda Heubner rekürrent arterinin sayısı, köken aldığı anterior serebral arter segmenti incelendi.

Bulgular: 70 hastanın DSA'sı incelendi. 24 hastada sadece tek bir tarafta veya bilateral heubner rekürrent arteri görüldü ve çalışmaya dahil edildi. Çalışmaya dahil edilen hastaların 14'ü (%58) kadın, 10'u (%42) erkekti. 24 hastada toplamda 28 tane heubner rekürrent arteri görülebildi. Sadece 4 hastada heubner rekürrent arteri bilateral olarak görülebildi. Görülen Heubner rekürrent arterlerinin 15 tanesi(%53) A2 segmentinden, 10 tanesi(%35) A1/A2 bileşkesinden, 3 tanesi(%10) ise A1 den kaynaklanmaktaydı.

Sonuç: Çalışmamızda Heubner'in rekürrent arterinin çeşitli çıkış yerleri ve buralardan çıkış yüzdeleri sunulmuştur. Heubner'in rekürrent arter anatomisinin ve varyasyonlarının bilinmesinin, başta anterior kommunikan arter anevrizması olmak üzere bu bölgeyi ilgilendiren çeşitli patolojilere yönelik operasyonlarda, cerraha daha rahat ve güvenli operasyon yapmayı sağlar. Postoperatif olası morbidite ve mortaliteyi azaltacağı yönündedir.